

ע"פ 1151/09/19 - מוסא אלדין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

17 דצמבר 2019

ע"פ 1151-09-19 אלדין נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופטת אסתר הלמן, סגנית נשיא - אב"ד
כב' השופט סאאב דבור
כב' השופט גדי צפיר

המערער מוסא אלדין
נגד המשיבה מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בטבריה (ס. הנשיא, כב' השופט י. נבון) בת.פ. 63103-10-17, מיום 11/7/19

נוכחים:

מטעם המערער: עו"ד גסאן סג'ראוי, מהסניגוריה הציבורית

מטעם המשיבה: עו"ד אבנר דידי

המערער בעצמו

פסק דין

נגד המערער הוגש כתב אישום לבית המשפט קמא אשר ייחס לו 7 עבירות שעניינן אי הגשת דוחות מע"מ. על פי כתב האישום, הנאשמת מס' 1 בכתב האישום - חברת ג.ס. מ. מוסא בע"מ והמערער שהיה מנהלה באותה עת חייבים היו להגיש דוחות במועד, בדרך שנקבעה בחוק ובתקנות מס ערך מוסף ולא עשו כן וזאת במהלך תקופה שבין חודש 10/2016 לחודש 06/2017. הם גם שילמו באופן חלקי את סכום המס הנובע מהדוחות, כך שסכום המס הכולל שלא שולם הינו 115,786 ₪.

לאחר מספר דחיות הודה המערער בביצוע העבירות וביקש להימנע מהרשעתו. בית המשפט קמא הורה על קבלת תסקיר שירות המבחן אשר יתייחס, בין היתר, לסוגיית אי ההרשעה.

בפני שירות המבחן הביע המערער חרטה על מעשיו ותיאר את הנסיבות שהובילו לקריסתו הכלכלית ולביצוע העבירות. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם בעל יכולות תפקודיות טובות, משפחה תומכת ובעל ערכים נורמטיביים אשר ביצע את העבירות משיקול דעת מוטעה, כאשר ביצוען איננו מאפיין את מהלך חייו. לאור העובדה שהמערער (שהועסק באותה עת כמנהל שכיר בחנות למכירת בגדים) טען בפני שירות המבחן כי הוא בוגר תואר במשפטים וכי בכוונתו להתחיל בהתמחות כדי לעסוק בעריכת דין, המליץ שירות המבחן להימנע מלהרשיע את המערער, להסתפק בענישה

עמוד 1

באמצעות של"צ. שירות המבחן נימק את המלצתו זו בכך שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה של המערער, שהוא מקבל עליה אחריות ומוכן לשאת בתוצאותיה וזאת על מנת להימנע מלפגוע בעתידו בכלל ובאפשרות לעסוק בעריכת דין בפרט.

יאמר כי מתוך התסקיר ומטיעוני ב"כ המערער עולה כי המערער סיים את לימודיו בשנת 2014, ולאחר מכן פנה לעסקים במסגרתם ביצע את העבירות דנן, ולמעשה לא החל בהתמחות במשך כל תקופה זו.

בפתח הדיון שנקבע לשם השמעת גזר הדין התייצב המערער כשברשותו מכתב משרד עורך הדין מחפוז חטיב, שלפיו יש נכונות לקבלו להתמחות. נאמר כי במהלך הדיון בערעור הובהר כי לעוה"ד חטיב אין אישור מטעם לשכת עורכי הדין לשמש כמאמן ולפיכך, הצעה זו איננה ישימה עוד.

בית המשפט קמא החליט בגזר דינו כי יש מקום להרשיע את המערער ודחה את בקשתו להימנע מהרשעה, וזאת מאחר ואיננו עומד בקריטריונים שנקבעו בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (1997)). המערער נדון ל - 8 חודשי מאסר על תנאי, חויב לשלם קנס בסך 8,000 ₪ וכן לחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪.

כנגד פסק הדין הוגש הערעור שבפנינו, במסגרתו חזר וביקש המערער לבטל את ההרשעה ובהתאם לכך גם לבטל את כל רכיבי העונש בגזר הדין, מלבד רכיב ההתחייבות ובמקום זאת להסתפק בצו של"צ בהתאם להמלצת שירות המבחן.

במהלך הדיון בערעור ניתנו למערער הזדמנויות להציג בפנינו אסמכתאות לפגיעה הקונקרטיית שעלולה להיגרם לו כתוצאה מההרשעה, אולם אין בפנינו כיום מסמך המתאר פגיעה כזו, כפי שיפורט להלן.

במסגרת הערעור טען ב"כ המערער כי המערער הסיר באופן חלקי את המחדלים. כמו כן, לטענתנו, התקיימו בעניינו שני התנאים המצטברים שנקבעו בהלכת כתב. עוד מדגיש המערער כי מדובר בעבירות מנהליות ובנסיבות אלה, ניתן להגמיש את יישום הלכת כתב וזאת על מנת לאזן בין האינטרסים הנוגדים של תכלית המסלול המנהלי לפיה הכלל הוא הטלת קנס ולא הכתמת אדם בהרשעה פלילית ובין תכליתו ההפוכה של המסלול הפלילי.

במסגרת הערעור וגם בטיעוניו בפנינו חזר וטען ב"כ המערער כי מדובר באדם צעיר, בעל תואר ראשון במשפטים, כשבכוונו להשתלב בעריכת דין ורק בשל הסתבכותו בחובות כבדים כתוצאה מקריסת עסקי החברה, לא יכול היה להתפנות להתמחות בעריכת דין עד כה. לעמדת המערער, קביעתו של בית המשפט קמא כי קיים טריבונל משמעתי או אחר העוסק בבחינת סוגיית ההרשעה בשאלת העיסוק במקצוע עריכת הדין, הינה טעות מיסודה.

מנגד, עותר ב"כ המשיבה לדחות את הערעור מהטעמים שפורטו בפסק דינו של בית המשפט קמא, תוך שהוא מפנה לפסיקה רלוונטית שגם בה קבע בית המשפט העליון כי במקרים דומים אין מקום להימנע מהרשעה (רע"פ 6271/13 **בן סנן נ' מדינת ישראל** (17.9.13), רע"פ 737/11 **אביטן מלכיאלי נ' מדינת ישראל** (9.5.11)). כמו כן, הפנה ב"כ המשיבה לפסק הדין שניתן בבית משפט זה בע"פ (נצרת) 57521-05-15 בנא נ' מדינת ישראל (6.10.16).

לאחר שבחנו את טיעוני הצדדים, שוכנענו כי אין מקום לקבל את הערעור. החלטתו של בית המשפט קמא מפורטת ומנומקת היטב ומיישמת כהלכה את הלכת כתב.

כידוע, אין ערכאת הערעור מתערבת בפסק דינו של בית המשפט קמא, אלא מקום שבו נפלה טעות בולטת בגזר הדין ולא שוכנענו כי זה המקרה שלפנינו.

ככלל, מי שנמצא אשם בדין יש להרשיעו, אלא במקרים חריגים כפי שנקבע בהלכת כתב, וזאת בהתקיימם של שני תנאים מצטברים, האחד הוא כי הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם עקב ההרשעה הינה קשה ובלתי מידתית והשנייה היא כי העבירות שביצע הנאשם בנסיבותיהן, מאפשרות להימנע מביצוע עבירה מבלי לפגוע בתכלית הענישה.

בענייננו, גם אם התקיים התנאי כי לאור סוג העבירות ונסיבותיהן, ניתן בנסיבות מסוימות להימנע מהרשעה, הרי כפי שקבע בית המשפט קמא, לא הוכחה פגיעה קונקרטיה בלתי מידתית המצדיקה כי בית המשפט יעשה שימוש בסמכות הנתונה לו ויימנע מהרשעה.

לעניין זה, נאמר כי, על הנאשם המבקש להימנע מהרשעה לבסס את טענתו באשר לקיומה של פגיעה קשה וקונקרטיה באמצעות מסד ראייתי ולא די בטענות שאינן נסמכות על מסד כזה. בית המשפט קמא קבע בהקשר זה כי לא הונחה בפניו כל תשתית ראייתית ממנה ניתן ללמוד על קיומה של פגיעה כנדרש. בית המשפט קמא הוסיף כי המערער אמנם סיים לימודי תואר ראשון במשפטים בשנת 2014, אך במהלך השנים שחלפו מאז, בחר לעסוק בתחומים מסוגים אחרים לחלוטין ועד עצם היום הזה לא החל להתמחות בעריכת דין, כאשר בית המשפט התרשם כי הצהרותיו לגבי רצונו להביא אסמכתא לכוונותיו להתמחות נעשתה מהפה אל החוץ ולא עמדה מאחוריהן כל כוונה כנה ואמיתית לעשות כן בעתיד. מעבר לכך, נקבע כי אף אם אכן בכוונת המערער לעסוק במקצוע עריכת הדין, הרי לא ניתן לקבוע בשלב זה כי הרשעה בעבירות מסוג זה אכן תמנע ממנו לעסוק במקצוע עריכת הדין. בהקשר זה הפנה בית המשפט קמא לרע"פ 5018/18 **בוזגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.18) ולמד ממנו כי במקצועות שבהם קיים טריבונול משמעתי או אחר העוסק בבחינת סוגיות מסוג זה, יש להותיר את ההכרעה בשאלת העיסוק במקצוע לגורם המוסמך לכך.

לא שוכנענו כי בית המשפט קמא שגה בקביעתו זו ואנו סבורים כי היא עולה בקנה אחד עם הלכת בית המשפט העליון. נוסף כי סעיף 27 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א - 1961, קובע כי "**הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, שלא לרושמו כמתמחה על אף כשירותו לפי סעיף 26, אם נתגלו עובדות, שלאורן סבורה הלשכה שהמועמד אינו ראוי לשמש עורך דין. סירבה הלשכה לרשום מתמחה תודיע למועמד את נימוקה בכתב.**"

בדומה לכך קובע סעיף 44 לחוק לשכת עורכי הדין כי הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, שלא לקבלו כחבר הלשכה, על אף כשירותו, בין היתר, אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות העניין, משום קלון והלשכה סבורה שלאור הרשעה זו אין הוא ראוי לשמש עורך דין.

מתוך האמור לעיל, עולה כי ללשכת עורכי הדין מסור שיקול דעת לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו וסוגיית ההרשעה או

אי הרשעה בדין אינה קריטריון אחיד המכריע את הקבלה ללשכת עורכי הדין או אישור לתחילת התמחות והדברים נבחנים על פי מכלול הנסיבות על ידי גוף מקצועי האמון על בחינת הסוגיה.

נאמר בהקשר זה כי לא נאמר מעינינו טופס התצהיר שהגיש ב"כ המערער בפתח הדיון היום, ממנו הוא למד כי ככל שהמערער לא יורשע בדין לא תהא הלשכה רשאית להביא בחשבון שיקוליה כל מידע באשר לתיק הנדון. גם אם נקבל את המפורט בתצהיר זה כמשקף את המצב הקיים, הרי שאין באמור כדי ללמד כי הרשעתו של המערער בדין תביא בהכרח לסגירת הדלת בפני אפשרותו להתמחות או להתקבל ללשכה.

בהקשר זה, נפנה גם לרע"פ 1746/18 פלהיימר נ' מדינת ישראל (26.4.18), שם נדחתה בקשתו של המערער להימנע מהרשעתו בטענה כי הדבר עלול לגרום לו נזק קונקרטי באי קבלתו כחבר בלשכת עורכי הדין, כשבית המשפט העליון קבע כי ההחלטה אם לקבלו לשורות לשכת עורכי הדין נתונה לשיקול דעת הלשכה ואין מדובר בנזק מהותי אף אם יידרש המבקש להמתין עד להתיישנות הרשעתו.

עוד נאמר כי נתנו למערער מספר הזדמנויות כדי להביא בפנינו אסמכתא מפורשת לכך שההרשעה בעבירות דנן תחסום דרכו להתמחות והמערער לא ניצל אפשרות זו.

למותר לציין כי לא נעלמה מעינינו גם המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעתו של המערער. כידוע, המלצת שירות המבחן הינה בגדר המלצה בלבד והנימוקים שהובאו במסגרתה אינם עולים בקנה אחד עם התנאים המחייבים כפי העולה מהלכת כתב לבחינת הסוגיה על ידי בית המשפט.

מעבר לכל נוסף כי העונשים שהוטלו על המערער אינם חמורים כלל וכלל. בקשתו של המערער להימנע מהרשעתו תוך הסתפקות בענישה הכוללת התחייבות ושל"צ תחטיא את מטרת הענישה העיקרית בעבירות כלכליות, שכן נמנע יהיה מלהטיל עליו קנס. בהיבט זה, אי ההרשעה תפגע בשיקולי ענישה אחרים רלוונטיים וגם מסיבה זו לא ניתן להימנע מהרשעתו של המערער.

סוף דבר, אנו מורים על דחיית הערעור.

ניתן והודע היום י"ט כסלו תש"פ, 17/12/2019 במעמד הנוכחים.

גדי צפריר, שופט

**סאאב דבור,
שופט**

**אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא**

הוקלדעלידיליאורממן